

1

ЕЛІ

Новенькій велося непросто. Коли я зайшла до кімнати відпочинку, вона зіщулилась на одному з дешевих, незручних пластикових стільців, втупившись у порожнечу. Її одяг був зім'ятим, брудний пучок на голові сповз набік, світлі пасма стирчали так, ніби вона смикала себе за волосся. Під флуоресцентним світлом шкіра виглядала восковою і блідою.

Дві інші медсестри в палаті оминали її, тривожно позираючи, ніби хвилюючись, що вона зараз виблює або знепритомніє. Або ще гірше — звільниться, як багато інших.

Тільки через мій труп.

Вона нам потрібна. Я не могла продовжувати тягнути на собі п'ятнадцятигодинні зміни, інакше згорю.

— Я зробила глибокий вдих і, підійшовши до неї, нагнулась, щоб, якщо її знудить, я могла відплигнути від зони бризок. Здавалося, вона мене не помітила. Не дуже добре.

— Привіт. Брінлі, так? — запитала я, зберігаючи низький і спокійний голос. Таким же тоном я говорила з хворими дітьми.

Вона моргнула і повернулася до мене, її блакитні очі стали скляними і розфокусованими, ніби вона мене не бачила. Вона була майже в шоковому стані. Я знала це, я бачила таке мало не кожної зміни принаймні в одного з моїх пацієнтів.

Чорт забирай, вона точно збиралася звільнитися.

Я трохи відсунулась, не зводячи очей з Брінлі.

— Ковдру?

Звук човгання ніг підказав, що хтось поспішив виконати моє прохання, тож я знову схилилась обличчям вперед і приділила новій медсестрі всю свою увагу. Плітки про неї я чула від інших колег. За їхніми словами, Брінлі працювала медсестрою три роки і нещодавно перевелася з маленької районної лікарні швидкої допомоги. Це був її перший досвід роботи в травматологічному центрі.

Деякі люди чудово справлялись у звичайних лікарнях швидкої допомоги, але знесилювались, коли потрапляли сюди. Ми працювали в центрі міста, в мегаполісі із захмарним рівнем злочинності. Не було жодної зміни, коли б ми не бачили найгірше з найгіршого: ножові та вогнепальні поранення, зґвалтування, жертв насильства, тих, хто вижив у жахливих автокатастрофах та все інше, що тільки можна уявити.

Цієї ночі було особливо важко, навіть для мене, а я бачила стільки лайна, що мене вже мало що вражало. Для новачка в травматологічному центрі, такої як Брінлі, це могло б стати травмою. Трикляте невезіння — це була її перша зміна без нагляду.

Краєм ока я помітила, як з'явилася ковдра. Не дивлячись, взяла її та накинула на плечі дівчини.

Вона рухалася, як автомат, руки смикалися, коли вона стискала краї ковдри і затягувала її тудише.

— Його груди, — Брінлі сказала так тихо, що я ледве вловила слова, — вся середина була просто... відсутня.

Ох, отже, він отримав поранення з дробовика з близької відстані. Це чудо, що чоловік був ще живим, коли прибув, і водночас страшенно сумно, тому що ми майже нічим не могли допомогти в його випадку. Занадто велика частина серця, легень та інших життєво важливих органів розтрощена — вижити було неможливо. Я чула, що він помер невдовзі після того, як його привезли. Якщо він був у Брінлі, найімовірніше, вона була наскрізь просякнута кров'ю. Не дивно, що зараз на ній була вже інша форма, а волосся досі виглядало вологим після душу, під яким вона намагалась це все змити.

— Ти нічого не могла вдіяти, — сказала я їй.

Вона шморгнула носом, і її очі нарешті, здавалося, сфокусувалися на мені.

— Я знаю, але... Боже. Я не думаю, що коли-небудь зможу викинути це видовище з голови.

Не хвилюйся, завтра ти побачиш щось не мени травматичне, що перевершить цей спогад і займе його місце, — подумала темна частина мене, але я б ніколи не сказала щось подібне вголос.

— Тобі хтось розповідав про психотерапевтів? — запитала я її. Вона кивнула.

— Третій поверх, так?

— А якщо ти в нічну зміну і тобі потрібно з кимось поговорити, там є цілодобова телефонна лінія.

Можливо, у лікарні нас перевантажували роботою, але повсякчас надавали пріоритет психічному

здоров'ю свого персоналу. Ми щодня бачимо стільки ж травм, скільки й солдати на передовій, через що рівень вигорання та ПТСР був захмарно високим.

Я регулярно спілкувалася з одним із чергових терапевтів, що дозволяло мені залишатися відносно нормальною. Водночас система охорони здоров'я розвалювалася навколо нас. Так багато людей звільнялося з роботи, що в нас була катастрофічна нестача персоналу.

— У мене немає номера гарячої лінії, — сказала Брінлі, і по її щоці скотилася одна-єдина сльоза.

Це був хороший знак. Зі сльозами я можу працювати. Це означало, що Брінлі вже опрацьовує інформацію, і ризик того, що вона буде залишатись в шоковому стані, минає.

— У яку шафку ти поклала свої речі? — запитала в неї. — Я візьму твій телефон і запишу номер.

Через двадцять хвилин вона вже стояла на ногах, обхопивши руками гарячу чашку ромашкового чаю. Я додала до її контактів номер цілодобової лінії, вона перестала тремтіти, а на щоках з'явився рум'янець. У палаті з нами була лише одна медсестра, яка замінила попередніх двох безкорисних. Таня — підтягнута чорношкіра жінка років сорока, яка працювала в травматологічних лікарнях майже стільки ж, скільки на цьому світі жила Брінлі. Вона була моєю улюбленою колегою. Чудово справлялася зі стресом, мала відмінні лікарські манери і знала про надання медичної допомоги в екстрених ситуаціях більше за інших лікарів, з якими ми працювали.

Зараз вона стояла з Брінлі біля вікна, тихо розповідала їй щось, однією рукою тримаючи за плече.

Я час від часу слухала, поки збирала наші з Брінлі речі, довіряючи Тані, яка здатна підібрати потрібні слова, щоб відвести її від краю прірви.

— Ти молодець, — почувала я її слова. — І я не намагаюсь заспокоїти тебе, щоб ти почувалася краще. Я бачила, як інші медсестри з більшим досвідом завмирили в такі ночі, але ти тримала себе в руках і робила те, що повинна була, — вона повернулася до мене. — Підтримай мене, Елі.

Я закинула сумку Брінлі на плече і приєдналася до них.

— Вона не бреше, — сказала я. — Ти чудово впоралась. І цілком нормально, що ти трохи розбита після цього. Адреналін накопичився, і твій рівень кортизолу, ймовірно, зашкалював. Не соромно впасти в мініатюрну стресову кому. Я досі так роблю, коли в мене бувають дуже погані ночі.

Брінлі зблідла.

— Я думала, що сьогоднішня ніч була дійсно поганою.

Упс. Час відступити.

— Так і є, — сказала я. — Маю на увазі, що цього разу не я бачила найгірше, а ви з Меллорі.

Вона зітхнула з легким тремтінням в голосі.

— Ох. Гаразд.

Таня повернулася до неї.

— Елі відвезе тебе додому. Її зміна теж закінчилася.

Брінлі подивилася поміж нас.

— Але моя машина тут.

Таня кивнула.

— Так, але ми не думаємо, що тобі зараз варто сидати за кермо.

— Ви, мабуть, маєте рацію, — певно, Брінлі зда-лося, що це мудрі слова.

— Не хвилюйся, я перевірила твій розклад. Завтра ми обидві на зміні водночас, тож я підвезу тебе назад. Ти припаркувалася на стоянці для працівників?

Вона кивнула.

— З твоєю машиною все буде гаразд. Тобі потріб-но щось забрати з неї?

Брінлі насупилася.

— Не знаю, певно, ні?

Таня вирвала чай з її рук.

— Тоді вам обом варто забиратися звідси, поки є можливість.

— Дякую, — пробурмотіла я їй.

Та кивнула у відповідь.

Часто, затримуючись після закінчення зміни, тебе затягували на кілька годин роботи, тому що ко-мусь завжди потрібна була додаткова пара рук або більше людей, щоб допомогти стабілізувати пацієн-та. Брінлі була не в найкращому стані для цього, а я пробула тут уже зайві чотири години. Час йти.

Я повела Брінлі до виходу, і ми пішли через чорний хід, щоб нікого не зустріти дорогою. Поки ми йшли, вона мовчала, але виглядала набагато краще, ніж тоді, коли я вперше її побачила — це добрий знак.

— Ти живеш із кимось? — запитала я її.

— Зі своїм хлопцем, — відповіла вона.

— Він зараз вдома? — мені не подобалася ідея залишити її наодинці, якщо його немає.

Вона кивнула.

— Він вдома. Я написала йому наприкінці зміни перед тим, як сісти, і, ну... Ти бачила.

— Розмови про це допомагають, — сказала я їй. — Не впевнена, що твій хлопець не гидливий, але якщо розкажеш йому про те, що пережила сьо-годні вночі, це може допомогти тобі викинути це з голови.

— Я не впевнена, — сказала вона, в її голосі бри-ніла нерішучість.

— Тобі не потрібно вдаватися в деталі. Лише загальна інформація. І я записала тобі свій номер разом із лінією психотерапевта, тож ти завжди зможеш зателефонувати мені.

Вона з полегшенням подивилася на мене.

— Дякую. Я не думаю, що він усвідомить все це. Розумієш?

Я кивнула. Я знала. На відміну від Брінлі, я була одинока, але навіть маючи партнерів, не говорила з ними про справи. Я ніколи не ходила на серйозні побачення — була надто зосереджена на кар'єрі, а тому говорити про невдалий день або про те, що мені сумно після втрати пацієнта, здавалося тим, що ти прибережеш для справді близької людини. Зде-більшого я виливала душу терапевтам або іншим медсестрам, і з виразу обличчя Брінлі я зрозуміла, що з нею буде те ж саме. Цивільні — так ми називали тих, хто не працював у медицині чи екстрених службах, — часто цього не розуміли.

Дорогою додому ми більше розмовляли на загальні теми, наприклад, про останнє телешоу, яке всі дивилися, щоб відволіктися від ночі, яку пережили. Коли я підвезла Брінлі до її таунхаусу, сонце почало підніматися над містом, виблискуючи на віддалених багатоповерхівках і забарвлюючи хмари в моторошні відтінки, які варіювалися від